

13. De navolging van Christus

Wanneer we weten dat God een bedoeling heeft met het lijden, dat Zijn kinderen omwille van hun geloof in Zijn Woord en Zijn Zoon Jezus Christus wordt aangedaan, is het ook gemakkelijker (dus ik zeg niet: gemakkelijk) daar mee om te gaan.

Over het lijden heen kijken naar de beloofde heerlijkheid

In zijn zogenoemde Bergrede, spoort Jezus aan blij te zijn als u als zijn volgeling bespot en vervolgd wordt, als ze onterecht kwaad over uw geloof spreken en u 'uit de kerk zetten':

"Zalig bent u als men u smaadt en vervolgt, en door te liegen allerlei kwaad tegen u spreekt, omwille van Mij. Verblijd en verheug u, want uw loon is groot in de hemelen ..." (Mat 5:11,12)

"Zalig bent u, wanneer de mensen u haten, en wanneer zij u uitstoten en u smaden en uw naam als slecht verwerpen omwille van de Zoon des mensen. Verblijd u op die dag en spring op (van vreugde), want zie, uw loon is groot in de hemel." (Luk 6:22,23)

In de eerste brief van Petrus horen we daarvan een weerklank:

"Maar verblijd u naar de mate waarin u gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, opdat u zich ook in de openbaring van Zijn heerlijkheid mag verblijden en verheugen. Als u smaadt wordt aangedaan om de Naam van Christus, dan bent u zalig, want de Geest van de heerlijkheid en van God rust op u. Wat hen betreft wordt Hij wel gelasterd, maar wat u betreft wordt Hij verheerlijkt." (4:13,14)

Niemand zal blij zijn met de pijn van lichamelijk of geestelijk lijden op zich. Ook Jezus was angstig toen het moment naderde van zijn vernedering en zware pijn, maar vooral van het dragen van de last van de zonde van alle mensen – dodelijk beangst zelfs (Lukas 22:44). Maar Hij kon daar ook overheen kijken, wetende dat zijn Vader de Hem beloofde heerlijkheid zou schenken, en vooral ook dat Hij door zijn offerdood andere mensen tot diezelfde heerlijkheid zou kunnen leiden. In de brief aan de Hebreëen roept de schrijver op:

"... laten wij met volharding de wedloop lopen die voor ons ligt, terwijl wij het oog gericht houden op Jezus, de Leidsman en Voleinder van het geloof. Hij heeft om de vreugde die Hem in het vooruitzicht was gesteld, het kruis verdragen en de schande veracht en zit nu aan de rechter(hand) van de troon van God. Want let (toch) scherp op Hem Die zo'n tegenspraak van de zondaars tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet verzwakt en bezwijkt in uw zielen. U hebt nog niet tot bloedens toe weerstand geboden in uw strijd tegen de zonde." (Heb 12:1-4)

Dat laatste is een herinnering aan Jezus' zielenstrijd in de hof van Gethsémané, toen zijn zweet als grote bloeddruppels werd. De schrijver vergelijkt de strijd van Jezus' volgelingen tegen de zonde met die van hun Heer, met het doel dat zij volharden in alles, zodat zij zich niet laten afleiden door wat mensen zeggen en hen aandoen. Alleen dan zullen zij bij de wederkomst van Christus de vreugde kennen, die Hij had bij zijn opstanding en verheerlijking. De heerlijkheid van Christus na zijn vernedering en lijden is dus een sterke motivatie voor zijn volgelingen hun eigen lijden te verdragen.

De beloofde heerlijkheid geeft de doorslag

Die beloofde toekomstige eeuwige heerlijkheid doet het tegenwoordige lijden ook kortstondig en daarmee 'gering' zijn. Paulus stelt dit voor als het wegen van twee dingen. Aan de ene kant van de balans ligt het lijden, aan de andere kant wordt de beloofde heerlijkheid gelegd, en met een luide klap slaat voor hem de balans aan de kant van de schaal waarop de heerlijkheid ligt tegen de grond:

“Want onze lichte verdrukking, die van korte duur is, brengt in ons een allesovertreffend eeuwig gewicht van heerlijkheid teweeg.” (2 Kor 4:17)

“Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden.” (Rom 8:18)

Hij wuift het lijden door verdrukking en vervolging dus niet weg, alsof het niets zou zijn. Het is er en kan een (letterlijk) zeer pijnlijke ervaring zijn, zelfs de dood met zich meebrengen. En hij heeft recht van spreken, als we zien wat Hij heeft moeten lijden om de naam van Christus, zoals blijkt uit zijn opsomming van zijn ervaringen in zijn tweede brief aan de Korintiërs (11:23-27). Maar er is altijd dat vooruitzicht van de heerlijkheid bij Christus' komst.

Het lijden is onderdeel van het zuiveringsproces

Ook Petrus erkent dat dit lijden zwaar kan zijn. Hij noemt het in zijn eerste brief 'een vuurgloed', 'de hitte' tot beproeving (4:12). In het eerste hoofdstuk van deze brief had hij al gewezen op dit 'vuur' van lijden door vervolging, dat tot loutering, zuivering, van het geloof, dient, zodat alleen overblijft wat werkelijk waarde heeft in het licht van de eeuwige toekomst:

“Geprezen zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons, overeenkomstig Zijn grote barmhartigheid, opnieuw geboren deed worden tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkbare erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor u. U wordt (immers) door de kracht van God bewaakt door het geloof tot de zaligheid, die gereedligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Daarin verheugt u zich, ook al wordt u nu voor een korte (tijd) – als het nodig is – bedroefd door allerlei verzoeken, opdat de beproeving van uw geloof – die van groter waarde is dan die van goud, dat vergaat en door het vuur beproefd wordt – mag blijken te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, bij de openbaring van Jezus Christus.” (1 Pet 1:3-7)

Het idee is dat het beter is nu door lijden heen beproefd en 'gezuiverd' te worden van vreemde smetten, dan straks verloren gaan bij de komst van Christus. In die zin zou wie op deze wijze moet lijden, daar blij mee moeten zijn. Dit is ook de gedachte bij de schrijver van de Hebrëënbrief, als hij Salomo in Spreuken aanhaalt om te laten zien dat God Zijn kinderen 'onder tucht' opvoedt. Hij erkent dat dit hen nu eerder droefheid dan vreugde brengt, maar dat zij het moeten zien vanuit het oogpunt wat God ermee bereiken wil, namelijk de heerlijkheid van Zijn kinderen:

“Want de HEERE straft wie Hij liefheeft, zoals een vader (doet) met de zoon die hij goedgezind is.” (Spr 3:12)

“Wie vermaning liefheeft, heeft kennis lief, maar wie bestraffing haat, is onverstandig.” (Spr 12:1)

“Mijn zoon, acht de bestraffing van de Heere niet gering en bezwijk niet, als u door Hem terechtgevoerd wordt. Want de Heere bestraft wie Hij liefheeft, en Hij geselt iedere zoon die Hij aanneemt. Als u bestraffing verdraagt, behandelt God u als kinderen. Want welk kind is er dat niet door (zijn) vader bestraft wordt? Maar als u zonder bestraffing bent, waar allen deel aan hebben gekregen, bent u bastaarden en geen kinderen. En verder hadden wij onze aardse vaders als opvoeders, en wij hadden ontzag voor hen. Zullen wij ons dan niet veel meer onderwerpen aan de Vader van de geesten, en leven? Want zij hebben (ons) wel voor een korte tijd naar het hun goeddacht bestraft, maar Hij (doet dat) tot (ons) nut, opdat wij deel krijgen aan Zijn heiligheid. En elke bestraffing schijnt op het moment (zelf) wel geen (reden) tot blijdschap te zijn, maar tot droefheid. Maar later geeft zij hun die erdoor geoefend zijn een vreedzame vrucht van gerechtigheid.” (Heb 12:5-11)

En ook Christus zegt dat Hij dit doet met zijn volgelingen: “Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en bestraf Ik” (Op 3:19). Het waarom is volgens Paulus gelijk aan wat de schrijver van de Hebrëënbrief zegt: “als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden” (1 Kor 11:32). Let hier op het geoordeeld tegenover veroordeeld.

Geoordeeld worden is hier: nu, in dit leven, bestraft worden, zodat Gods kinderen op tijd 'gecorrigeerd' worden. Dat is nodig zodat zij door Christus bij zijn wederkomst niet veroordeeld worden, definitief afgewezen, en dus de heerlijkheid mislopen die God hen in het vooruitzicht had gesteld. Wie zich niet laten tuchtigen en daardoor corrigeren, verzetten zich opzettelijk tegen God. Voor zulke mensen is er geen hoop:

"Want als wij willens en wetens zondigen, nadat wij de kennis van de waarheid ontvangen hebben, blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over, maar (slechts) een verschrikkelijke verwachting van oordeel en verzegend vuur, dat de tegenstanders zal verslinden." (Heb 10:26,27)

Ook in die zin is de vuurgloed van de beproeving en bestraffing nu, gering vergeleken met het vernietigend vuur van het eindoordeel. Het is juist bedoeld om Gods kinderen, Christus' volgelingen, op tijd uit dat vreselijke vuur te rukken (zie Judas 23). Reden te meer dus daar blij om te zijn. De zekerheid die hen wordt gegeven is deze: "God is getrouw: Hij zal niet toelaten dat u verzocht wordt boven wat u aankunt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven om (die) te kunnen doorstaan" (1 Kor 10:13).

'Verzoeking' moet hier beschouwd worden als 'op de proef gesteld worden'. In de beproeving kan iemand wèl in de verleiding komen het geloof op te geven, bijvoorbeeld om aan lijden door vervolging te ontkomen. Daarom zegt Jezus in de hof van Gethsémané tot zijn leerlingen (die ook gevaar lopen gevangen genomen te worden en dan hun Heere zouden kunnen verloochenen, zoals Petrus deed): "Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak" (Mat 26:41). De dubbele geruststelling die Jakobus in zijn brief (1:13,14) geeft, is dat God niemand in verzoeking brengt, omdat die voortkomt uit het hart, de overleggingen van de mens zelf (en dus ook niet van een vermeende kwade macht).

Aan het eind van zijn leven kan Paulus met een zucht van verlichting zeggen dat hij alle "vervolgingen heeft doorstaan en de Here heeft mij uit alle gered" (2 Tim 3:11 NBG'51). Hij weet dat hij dan ook dat laatste, zijn terechtstelling in Rome, zal doorstaan: "Ik word immers reeds als een plengoffer uitgegoten en het tijdstip van mijn heengaan is aanstaande. Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop tot een einde gebracht. Ik heb het geloof behouden" (2 Tim 4:6,7).

Lijden met Christus

Er is nog een andere reden blij te zijn met lijden door verdrukking en vervolging. En die heeft te maken met de mogelijkheid die het biedt van vereenzelviging met de Heere en dankbaarheid voor wat Hij voor ons mensen heeft gedaan.

Paulus roept de gelovigen op: "... dat u zich in geen enkel opzicht schrik laat aanjagen door de tegenstanders. Voor hen is dit een duidelijk teken van verderf, maar voor u van zaligheid, en dat van God uit. Want aan u is het uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden ..." (Flp 1:28,29)

En – zoals we hiervoor al hebben gezien – schrijft Petrus: "... verblijd u naar de mate waarin u gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, opdat u zich ook in de openbaring van Zijn heerlijkheid mag verblijden en verheugen" (1 Pet 4:13).

Met een goede ondergrond kan de angst voor het lijden overwonnen worden

Misschien vindt u dat ik hier erg gemakkelijk over schrijf. Maar ik ben mij er terdege van bewust dat ik, net als u en welke andere gelovige ook, niet weet hoe ik zal reageren op lijden door vervolging. De verloochening van Jezus door Petrus, toen hij zelf gevaar liep, is maar al te duidelijk (en de andere leerlingen hadden op dat moment waarschijnlijk hetzelfde gedaan als zij daar waren).

Juist daarom is het nodig, in het besef dat het kan gebeuren omdat Christus en vele gelovigen ook hebben geleden, een gedegen ondergrond te hebben. Door de heilsboodschap in de Schrift te kennen en daarvan overtuigd te zijn. Door de overwinning van Christus te zien en de heerlijkheid die Hij heeft ontvangen. Door de overtuiging van de apostelen te zien, dat zij na hun lijden deel zouden krijgen aan de heerlijkheid van Christus. Door er rotsvast van overtuigd te zijn dat God doet wat Hij heeft gezegd en de Verhoorder van gebeden is. Door in ieder geval de bereidheid te hebben te strijden om de beloofde heerlijkheid in te gaan. Zonder dit zal wie moet lijden in verdrukking en vervolging in ieder geval de overwinning op zijn of haar angst niet behalen, en daarmee de heerlijkheid mislopen.

Het doorstaan van lijden toont de kracht van geloof en gebed. Als Paulus hoort dat de leden van de gemeente van Thessalonika door hun sterke geloof weten vol te houden in hun zware verdrukking, schrijft hij hen dankbaar over: "uw volharding en geloof in al uw vervolgingen en in de verdrukkingen die u verdraagt" (2 Thes 1:4). En de schrijver van de Hebreeënbrief zegt:

"... herinner u de dagen van weleer, waarin u, nadat u verlicht was [door het geloof in Jezus Christus], veel strijd in het lijden hebt verdragen. Nu eens werd u (zelf) door smaad en verdrukkingen tot een schouwspel gemaakt, dan weer deelde u het lot van hen die zo behandeld werden." (Heb 10:32,33 – de NBG'51 geeft lijden doorworsteld hebt, wat nodige kracht om het lijden te doorstaan goed aangeeft)

Zie verder deel 20 voor de praktijk van het omgaan met lijden.